

KATUSUUNNITELMASELOSTUS

Kohteen nimi:	Ritaportin alueen katu- ja ympäristösuunnittelu, vaihe 2
Hanketunnus:	LYK 2023_0058
Selostuksen laati:	Ramboll Finland Oy Sanna Kaikkonen, projektipäällikkö / pvm: 10.1.2025
Selostuksen hyväksyi:	Oulun kaupunki Pekka Turunen, projekti-insinööri / pvm: 10.1.2025

Suunnitelman kuvaus

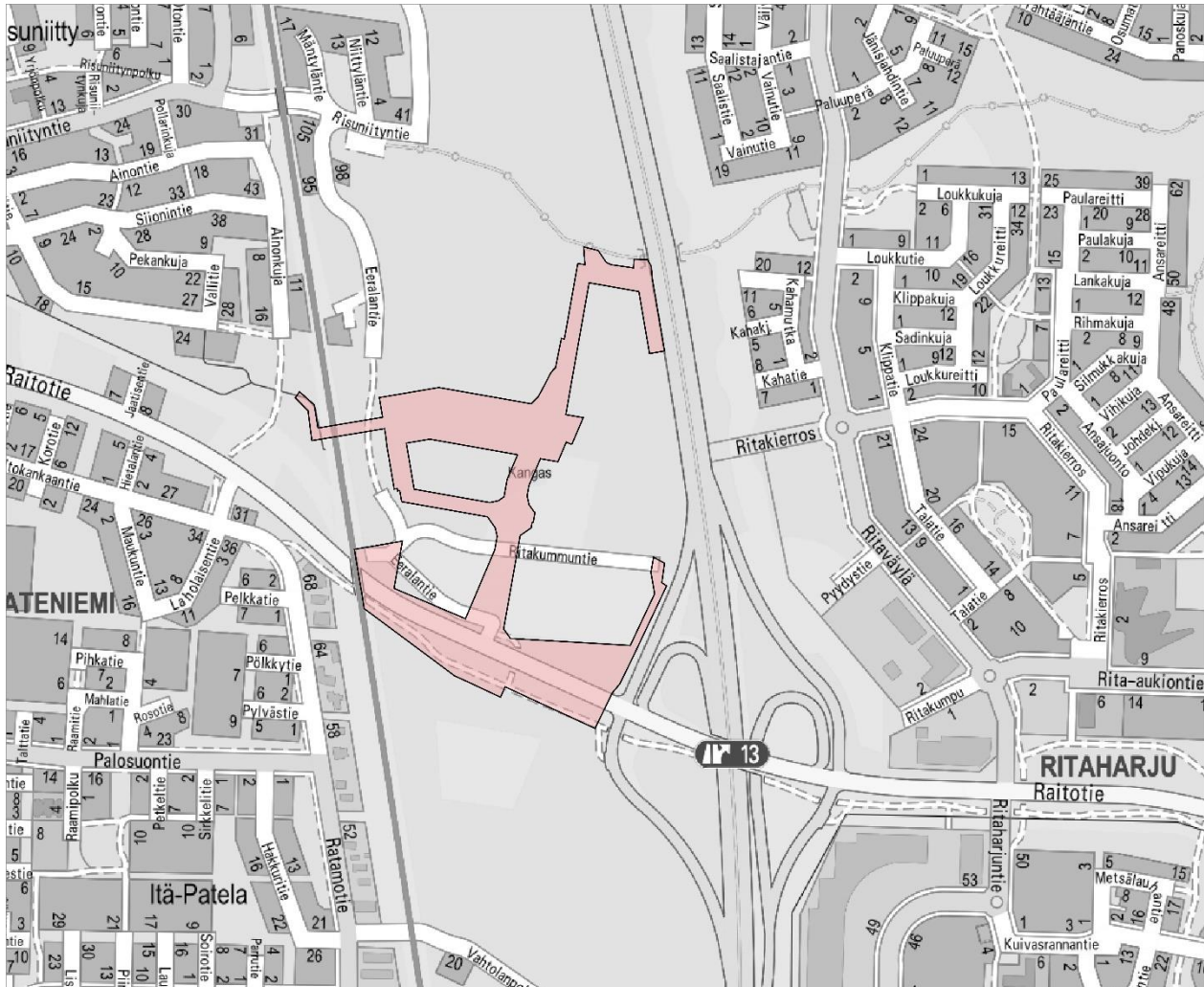
Sijainti ja asemakaava

Suunnittelukohde sijaitsee Herukan (77) kaupunginosassa. Ritaportin asemakaava (564-2527) on tullut voimaan 30.12.2024. Rautatien länsipuolella on voimassa suunnittelualueella asemakaava, joka on tullut voimaan 21.12.2001 (kaavatunnus 564-1705 Pateniemen ja Herukan kaupunginosien puisto-, liikenne-, suojaviher- ja katualueet Pateniemen kaupunginosassa). Suunnittelulla toteutetaan uuden asemakaavan mukaisia katuja ja yleisiä alueita.

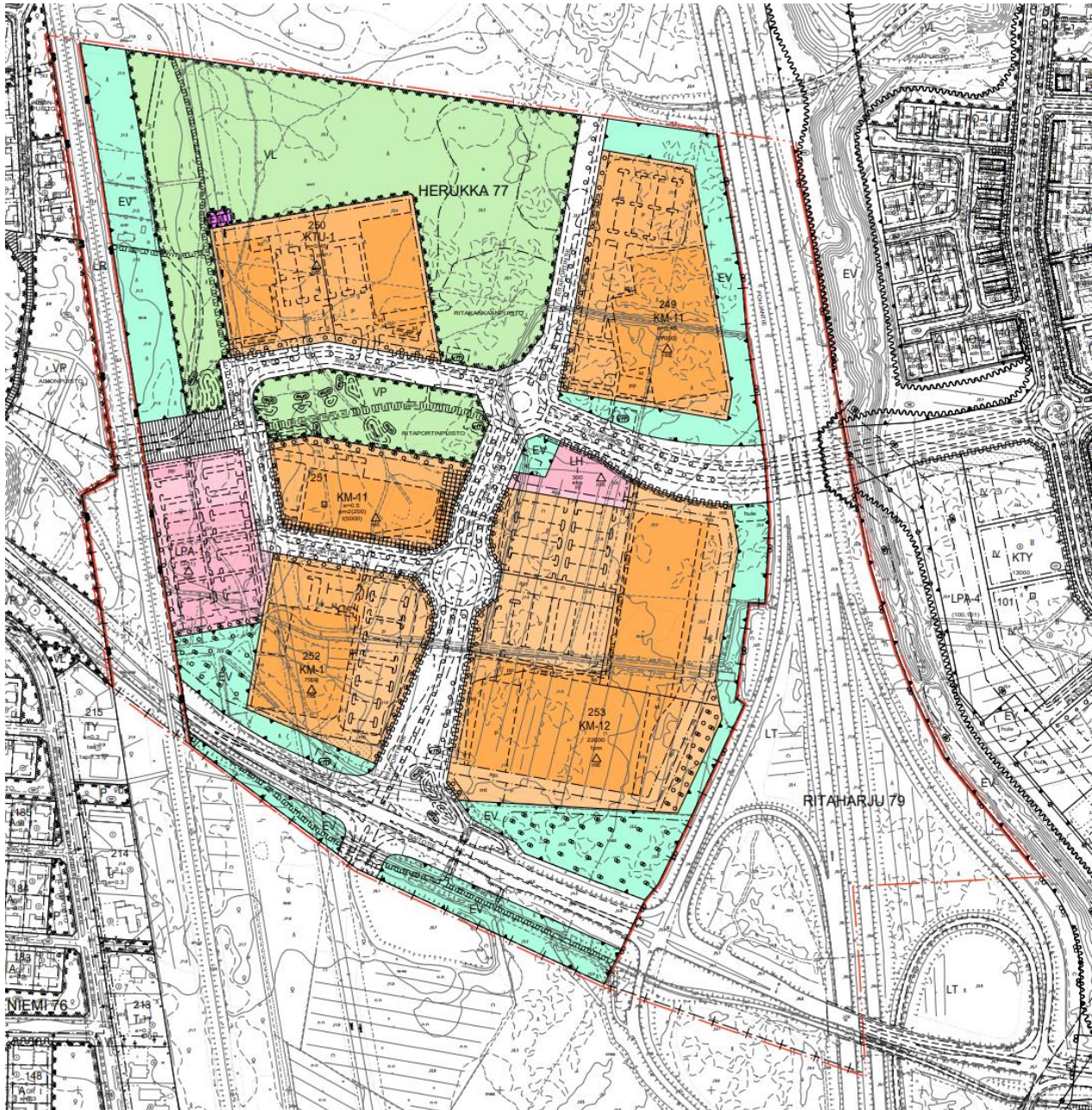
Suunnittelualue ulottuu laajimmillaan rautatien länsipuolelta valtatie 4 liikennealueen rajaan saakka. Suunnittelualueen eteläreunassa on Raitotie, jonka toimenpiteet sijoittuvat rautatien ja valtatie 4 läntisen ramppi liittymän väliin. Suunnittelualueella Raitotie muuttuu maantiestä kaduksi. Pohjoisessa suunnittelualue ulottuu Ritaportintien jatkeella Herukka-Ahvenoja kuntoradalle saakka.

Nykytilanne

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta metsää, vanhoja peltoja ja entisiä pihapiirejä.

Kuva 1. Suunnittelualue.

Kuva 2. Asemakaava

Suunnitelman sisältö

Yleistä

Suunnitelman mukaan alueelle rakennetaan uusi katuverkko jalkakäytävineen ja pyöräteineen sekä liittyminen Raitotielle. Suunnitelma käsittää väylien rakennekerrosten ja päällysrakenteiden sekä katuviheralueiden, katuvalaistuksen, katukuivatuksen sekä hulevesirakenteiden rakentamisen. Suunnitelmaan sisältyy myös Ritaportinpuisto, jonne rakennetaan Ritaportinpolku ja hulevesien tulvapainanteita (2 kpl). Suunnitelma-alueen laidoilla sijaitsee suojaviheralueita, joille on esitetty maisemointia ja hulevesien viivytysrakenteita.

Katujen rakentamisen yhteydessä alueelle rakennetaan myös vesihuolto-, kaukolämpö-, sähkö- ja tietoliikenneverkostoja.

Kadun liikennejärjestelyperiaatteet

Ritaportintie on alueen etelä-pohjoissuuntainen pääkokoojakatu Ritakierroksen kiertoliittymään saakka. Ritaportintiellä on kaksi (2) kiertoliittymää. Ritakankaantie ja Ritaportinkuja tekevät lenkin länteen Ritaportintieltä.

Ritaportintiellä katualueen leveys vaihtelee. Raitotien ja eteläisen kiertoliittymän välillä katualueen leveys on 39...68 metriä, kiertoliittymien välillä katualueen leveys on 39 metriä ja Ritakierroksen kiertoliittymän pohjoispuolella katualueen leveys on 25 metriä. Kadun itäpuolella on koko matkalla yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie, länsipuolella kiertoliittymien välisellä osuudella. Em. väylät on erotettu ajoradasta välikaistalla. Raitotien ja pohjoisen kiertoliittymän välillä kadun ajoradat on eroteltu 4,0 m leveällä keskisaarekkeella. Näillä osin ajoradan leveys on 4,5 metriä. Pohjoisen kiertoliittymän pohjoispuolella kadun ajoradan leveys on 7,0 metriä. Yhdistettyjen jalkakäytävien ja pyöräteiden leveys on 3,5 metriä.

Ritakankaantiella ja Ritaportinkujalla katualueen leveys on 25 metriä. Ritakankaantien ja Ritaportinkuja pohjoispuolella on yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie. Ritaportinkujalla yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie on molemmin puolin katua Ritaportinpolusta etelään olevien linja-autopysäkkien kohdalla. Em. väylät on erotettu ajoradasta välikaistalla. Katujen ajoradat ovat 7,0 metriä leveitä, yhdistettyjen jalkakäytävien ja pyöräteiden leveys on 3,5 metriä.

Raitotie, Ritaportintie, Ritakankaantie, Ritaportinkuja ja Ritakierros ovat osa joukkoliikenteen reittiä. Linja-autopysäkit ovat Raitotiellä, Ritaportintiellä, Ritakankaantiella ja Ritaportinkujalla.

Itä-länsisuunnassa Ritaportin puiston läpi kulkee Ritaportinpolku, joka on eroteltu jalkakäytävä ja pyörätie. Sen leveys on 5,1 metriä.

Raitotielle tulee uusi liittymä, johon liittyy Ritaportintie pohjoisesta ja tulevaisuuden katuyhteys-varaus Ritaportti II -alueelta etelän suunnasta. Em. liittymään suunnitellaan liikennevalo-ohjaus.

Raitotien eteläpuolista jalankulku- ja pyöräilyväylää siirretään etelään päin noin 300 metrin matkalla.

Raitotien alittavaa nykyistä jalankulun ja pyöräilyn alikulkukäytävää levennetään pohjoisen puolelle Raitotielle tulevan uuden liittymän kaistajärjestelyjen takia.

Raitotien nopeusrajoitus on 50 km/h. Ritaportin alueelle tulee 30 km/h aluenopeusrajoitus.

Kuivatus- ja hulevesien johtaminen

Katukuivatus toteutetaan pintakallistuksin, hulevesikaivoin ja -viemärein. Katujen rakennekerrokset kuivatetaan salaojin.

Suunnittelualueen pohjoisreunassa Jussinpolun alikulun hulevesipumppaamo uusitaan.

Suunnittelualueen hulevesirakenteet on mitoitettu rankkasateen hulevesikertymän vastaanottoon. Tulvatilanteessa hulevedet jakautuvat maanalaisiin ja maanpäällisiin rakenteisiin. Osa rakenteista vastaanottaa viivytettäväksi alueen ulkopuolelta tulevia hulevesiä.

Alueelle on tulossa yhteensä kuusi maanpäällistä hulevesirakennetta (HV1-HV6) sekä maanalaiset hulevesien viivytyssäiliöt.

Alueen hulevedet puretaan rautatien länsipuolelle Leppiojaan, joka johtaa vedet mereen.

Ritakankaanpuiston suon vesitasapainoa turvataan varmistamalla tarvittavat virtauskatkot Ritaportintien länsipuolella, katurakenteissa ja johtokaivannoissa sekä käsin säädettävällä ylivuotokaivolla suon purkuojassa.

Suunnitelmissa on huomioitu kestävän kehityksen mukaisesti ilmastonmuutoksen vaikutus sadetapahtumiin ja veden kertymään. Ilmastonmuutoksen vaikutus keskimääräiseen sateen intensiteettiin on +20 % vuoteen 2100 mennessä IPCC:n skenaarioihin pohjautuen.

Kadun korkeusasema- ja päällystemateriaali

Ajoradat, jalkakäytävät ja pyörätiet toteutetaan asfalttipäällysteisinä muuten paitsi yhdistetyn jalkakäytävän ja pyörätien J6 loppuosa kivituhkapintaisena. Kaduille ei tule reunakiviä muualle kuin kiertoliittymiin, keskisaarekkeisiin ja linja-autopysäkkien kohdalle.

Istutukset, pinnoitteet ja pysyväisluonteiset rakennelmat ja laitteet

Nykyinen alueella sijaitseva metsäalue joudutaan pääosin poistamaan katuverkoston rakentamistoimenpiteiden takia. Suunnitelmassa on esitetty säilytettävät puustoalueet sekä maisemoinnit maanalaisen infran rakentamistoimenpiteiden takia muokattaville viheralueille.

Ritaportinpuisto sijaitsee suunnittelualueen keskellä. Puistossa säilytetään olevaa hyväkuntoista mäntymetsää ja metsitetään nykyisen tiestön muodostamaa aukkoa. Puistoon sijoittuu kaksi (2) hulevesien tulvapainannetta, jotka rakennetaan niittypintaisiksi. Painanteen laidoille istutetaan havu- ja lehtipuita maisemapuiksi. Puistoon sijoittuu myös pienialaisia maastonmuotoiluja, jotka toimivat maisemaelementteinä - "saarina" tulvapainanteiden täyttessä rankkasateella. Puistossa on myös levähdyspaikka ja aluevaraus ympäristötaiteelle. Luonnon monimuotoisuutta pyritään tukemaan lahoppuuston jättämisellä alueelle. Esimerkiksi säilyville puustoalueille jätetään rakentamistoimenpiteissä mahdollisesti vaurioituvat puut tekopötkkelöiksi.

Ritaportin kaksi kiertoliittymää toimivat liikenteellisinä solmukohtina, joihin on ympäristörakentamisen keinoin luotu visuaalisia kiinnepisteitä. Kiertoliittymiin rakennetaan moniväristä kiveystä, singeli- ja seulanpääkivipintaisia alueita, luonnonkiviä sekä puu- ja pensasistutuksia. Istutuksissa suositetaan suomalaista alkuperää olevia kasvilajeja. Myös kiertoliittymien reunoille tehdään pensasistutuksia.

Katuviheralueet toteutetaan nurmi- ja niittyalueiksi. Niittyalueet ovat pölyttäjähönteisystävällisiä ja tukevat myös kustannustehokasta kunnossapitoa. Katuviheralueiden painanteita pitkin ohjataan katujen hulevesiä hulevesiverkostoon.

Alueen katupuuistutukset ovat monilajisia. Puulajit ovat erilaiset eri kaduilla (1-2 eri lajia per katu) ja samalla kadulla käytetään 1-3 eri puulajiketta. Monilajisilla puuistutuksilla tuetaan luonnon monimuotoisuutta ja kasvilajiston sietokykyä esim. kasvitauteihin ja ilmastomuutokseen.

Laajoilla pinnoilla kuten Ritaportintien aukion ja kiertoliittymien kohdalla sijaitsevat kiveykset ovat monivärisiä ja niiden värimaailmassa on ruskan sävyjä. Pienet alueet, kuten liikenteenjakajat rakennetaan luonnonkivellä. Alueelle sijoitetaan roska-astioita säännöllisin välimatkoin ja erityisesti risteysalueille.

Ritaportintien alkuosalle kadun itäpuolelle ja Ritaportinpolun länsipäähän väylän eteläpuolelle on suunniteltu muuntamo.

Valaistus

Uusi katuvalaistus toteutetaan LED-valaisimin. Valaistus on sijoitettu pääosin välikaistoille. Poikkeuksena Ritaportinkujalla pohjoisreunan valaisimet on sijoitettu yhdistetyn jalkakäytävän ja pyörätien taakse. Ritaportinpolun valaistus on sijoitettu väylän eteläreunalle. Raitotien suuntaisen yhdistetyn jalkakäytävän ja pyörätien valaistus on väylän eteläreunalla. Se on osin nykyistä ja osin uutta.

Esteettömyys

Suunnittelukohteen esteettömyystarkastelu perustuu kaupungin katusuunnitteluohjeeseen. Ritaportinpolun kohdalle rakennetaan levähdyspaikka, johon on sijoitettu penkki. Levähdyspaikka on jatkumoa Ritakierroksen varteen sijoittuville levähdyspaikoille. Ritaportintien varrelle sijoitetaan säännöllisin välimatkoin kolme (3) levähdyspaikkaa. Myös linja-autojen pysäkkikatokset on varustettu penkeillä. Linja-autopysäkit on suunniteltu esteettömiksi.

Arkeologia

Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita.

Kunnossapito

Hulevesien viivytysrakenteet sekä suotopato vaativat huoltoa, mitä tarkoitusta varten rakenteiden viereen rakennetaan huoltoväylät. Alueen pohjoisosassa sijaitsevan viivytysojaston (hulevesirakenne HV4) huoltotienä hyödynnetään olemassaolevaa huoltotietä, joka on tehty Pohjantien alikulun nykyiselle hulevesipumppaamolle. Rakennettava huoltotie (hulevesirakenteelle HV6 ja maanalaiselle viivytysrakenteelle) rakennetaan kantavalla kasvualustalla, jotta huoltoväylä maisemoituu puistoalueeseen sulautuvaksi niittyrintaiseksi alueeksi.

Aikataulu

Tavoitteena on aloittaa rakentaminen kesällä 2025.